

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 217 • OCAK 2015 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *SMMM ve YMM'ler muhasebe meslek zincirinin ayrılmaz birer halkasıdır*
- *Vergi artışında Türkiye lider*
- *Para ve kur politikası*
- *IMF ve AB'den uyarı*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Ebru AYDIN

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 13 Ocak 2015

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Yeni umutlar

Umutlarla girdiğimiz ancak beklentilerimizi karşılayamayan bir yılı geride bıraktık. 2014 tarih sayfalarına üzücü notlar bıraktı. Yaşanan terör olayları, cinayet gibi iş kazaları, her geçen gün güven kaybeden adalet ve demokrasi bilinci, geride bıraktığımız yılın tarihe bırakılan izleri oldu.

Yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler gerek küresel düzeyde, gerekse ulusal düzeyde, 2015 yılında zorlu bir yıl olacağının sinyallerini vermektedir. Dış politikada yaşanan sıkıntılar, bölgesel sorunlar ve küresel ekonomik gelişmelere ilişkin beklentiler, 2015 yılının seyrine ışık tutuyor.

2015 yılında gerçekleşecek genel seçimler de yılın önemli bir bölümünün, yüksek siyasi atmosferde geçeceğini göstermektedir.

Ülke sorunları ile bütünlük arz eden mesleki sorunlarımız, yine bu zorlu süreçte çözüme yönelik olumlu ayrışmalar sergilese de, genel etkiden kendini soyutlayamıyor. TÜRMOB ve Odalarımız 2015 yılında her zaman olduğu gibi mesleğin sorunlarının çözümü için, mesleki kazanımlar için mücadelesini sürdürecektir. Ülkemiz için, mesleğimiz için, yarınlarımız için biz umutlarımızı koruyoruz.

Yarınlara ilişkin hayalleriniz, beklentileriniz, projeleriniz yok ise gelecek beklentinizde yoktur. Her yeni yıl yeni umutlarla bizlere merhaba diyor.

2015 yılının hedeflerimize ulaşacağımız, yarınlara umutlu bakacağımız bir yıl olması temennisi ile yeni yılınızı kutlarım.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı:

SMMM ve YMM'ler muhasebe meslek zincirinin ayrılmaz birer halkasıdır

Üçüncü Yeminli Mali Müşavirlik Denetim ve Tasdik Sempozyumu, Yeminli Mali Müşavirlerin İdari ve Mali Sorumluluğu ana teması altında gerçekleştirildi.

Üçüncü Yeminli Mali Müşavirlik Denetim ve Tasdik Sempozyumu'nun açılışında konuşan TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı, SMMM ve YMM'ler arasında bir uyumsuzluk, anlaşmazlık olduğuna dair suni gündemler oluşturulmaya çalışıldığını vurgulayarak, "TÜRMOB olarak; muhasebe mesleğinin tüm fonksiyonlarını ve bu fonksiyonları icra eden YMM ve SMMM meslek unvanlarını, zincirin birer parçası olarak gördüğümüzü her ortamda vurguluyoruz. Mesleki unvanlarımız, YMM ve

SMMM unvanlarına sahip meslektaşlarımız, muhasebe mesleğinin farklı fonksiyonlarını ve bazen de bağımsız denetim düzenleme ve uygulamalarında olduğu gibi aynı fonksiyonları icra eden ve birbirini tamamlayan 'muhasebe meslek zincirinin' ayrılmaz birer halkasıdır. Bu zincir, 25 yıl önce 3568 sayılı Meslek Yasamız ile örgütlenen TÜRMOB'un kurulduğu günden itibaren hiç kopmamıştır ve kopmayacaktır." dedi.

Genel Başkan Sanlı, "TÜRMOB eskiden olduğu gibi

bugün ve gelecekte de, asli görevi gereği meslek unvanları arasında herhangi bir ayırım yapmayacak, tüm meslek mensuplarını eşit mesafede kucaklayacaktır. Ancak, bu ailenin fertleri arasında bir anlaşmazlık ve uyumsuzluk olduğuna dair ortaya atılan söylemler ve yaratılmaya çalışılan bu suni sorun TÜRMOB'un birlik ve beraberliğine gölge düşüremeyecek, içinde bulunduğumuz geçiş sürecini mesleğimiz ve meslek mensuplarımız daha da güçlenerek, birbirlerine kenetlenerek çözeceklerdir" ifadelerini kullandı.

Sanlı, konuşmasında dünyadaki mesleki uzmanlaşma konularına dikkat çekerek, "Uzmanlaşma konusunda bizimde dünyaya örnek olabileceğimiz bir uygulamamız var. Vergi denetimi Türkiye'de bir uzmanlık alanıdır. Bunu da Yeminli Mali Müşavirler gerçekleştirmektedir. Aslında piyasa kendi ihtiyacını görmektedir. YMM-SMMM birlikte çalışmaktadır. Taban böyle bir sıkıntıyı kendisi göstermemektedir. Bağımsız denetimle sınırlı olmak üzere YMM-SMMM ortaklığını ihdas etmeliyiz. Bunun modelini biz kurmalıyız ve piyasada illegal bir şekilde yürütülen bu konudaki çalışmalarını legalleştirmekte bizim görevimizdir" ifadelerini kullandı.

Mesleğe ilgi arttı

Genel Başkan Sanlı, Bodrum'da düzenlenen Ege Odaları Başkanlar Kurulu Toplantısı'nda gazetecilere yaptığı açıklamada, Türkiye'de şu anda 96 bin meslek mensubu olduğunu kaydederek, " Bunun 91 bininin Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, 4 bin 500'ünü ise Yeminli Mali

Müşavirler oluşturmaktadır, 17 bin de stajyerimiz yani aday meslek mensubumuz var" diye konuştu.

Sanlı, Mali Müşavirlik ruhsatını alabilmek için zorlu koşullardan geçildiğini anlatarak, şöyle konuştu:

"Mali Müşavirlik mesleği aslında kariyer mesleğidir. Elde edilmesi son derece zor bir süreci gerektiriyor. Meslek mensubu arkadaşlarımız lisans eğitimini gördükten sonra 3 yıllık staj ve 2 yıllık sınavdan sonra mesleki ehliyetlerini kazanıyor. Süreye baktığımız zaman aslında bir lise mezunu ben mali müşavir olacağım hedefini kendi-

sine koyduğu zaman en az her şey yolunda giderse 9 yıl ihtiyacı var. Bu bir tıp tahsilinden daha uzun bir süredir."

Mali Müşavirlik mesleğinin bu kadar zorlu bir süreçten geçen bir meslek olmasına rağmen özellikle halen kimlik mücadelesi veren bir meslek olduğunu anımsatan

Sanlı, "Hem düzenlemeler hem uygulamalar açısından çözüm bekleyen sorunlarımız var. Tüm çözüm bekleyen sorunlarımıza karşın TÜRMOB'un gerçekleştirdiği uygulamalar ve çalışmalar dünyaya örnekte olabilmektedir. Türkiye özellikle mesleğe staja başlama sınavı ile başlayan ender ülkelerden biridir. Uluslararası Muhasebe Federasyonu bizim bu özelliğimizi üye ülkelere yansıtmaya ve dünya geneline uygulamaya çalışıyor. Mesleğe son yıllarda rağbet oldukça artmıştır. Mesleğe girmek isteyen kişi sayısı artmıştır. Bu mesleğin işletmelere olan katkısını iyi anlatmamız gerekiyor. Belki bu aşamalarda önümüzdeki yıllarda daha yoğun faaliyetler gösterebiliriz" dedi.

OECD vergi raporu

Vergi artışında Türkiye lider

OECD verilerine göre 1995-2012 yıllarında vergi artışlarının GSYH oranında Türkiye ilk sırada yer aldı. 2013'te vergi artışlarında Türkiye, Portekiz'in ardından ikinci sırada geliyor. OECD'de toplam vergilerin gayri safi milli hasılaya oranı en fazla olan ülke yüzde 48,6 ile Danimarka olurken, Meksika yüzde 19,7 ile en alt sırada yer aldı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) raporuna göre, 2012-2013 yılları arasında vergi artışlarında Portekiz ilk sırada yer aldı.

Merkezi Paris'te bulunan OECD'nin 2014 vergi raporuna göre, 2012 ve 2013 yılları arasında vergilerin gayri safi milli hasılaya oranında yüzde 2,2 artışla Portekiz ilk sırada bulunuyor. Portekiz'i 1,7 artışla Türkiye, yüzde 1,5 artışla Slovakya izledi.

OECD verilerine göre 1995-2012 yıllarında vergi artışlarının GSYH oranında ise Türkiye ilk sırada yer aldı.

OECD verilerine göre yüzde 1,4 artışla Danimarka dördüncü sırada, yüzde 1,2 artışla Finlandiya beşinci sırada geldi.

Vergiler bir önceki yıla oranla Norveç'te yüzde 1,5, Şili'de yüzde 1,2 Yeni Zelanda'da ise yüzde 0,9 düşüş gösterdi. OECD ülkeleri

içinde ortalama olarak vergi yükü 0,4 puan artarak, yüzde 34,1'e çıkarken, 2013'te vergi gelirlerinin gayri safi milli hasılaya oranı 21 ülkede artarken, sadece 9'unda düşüş gösterdi.

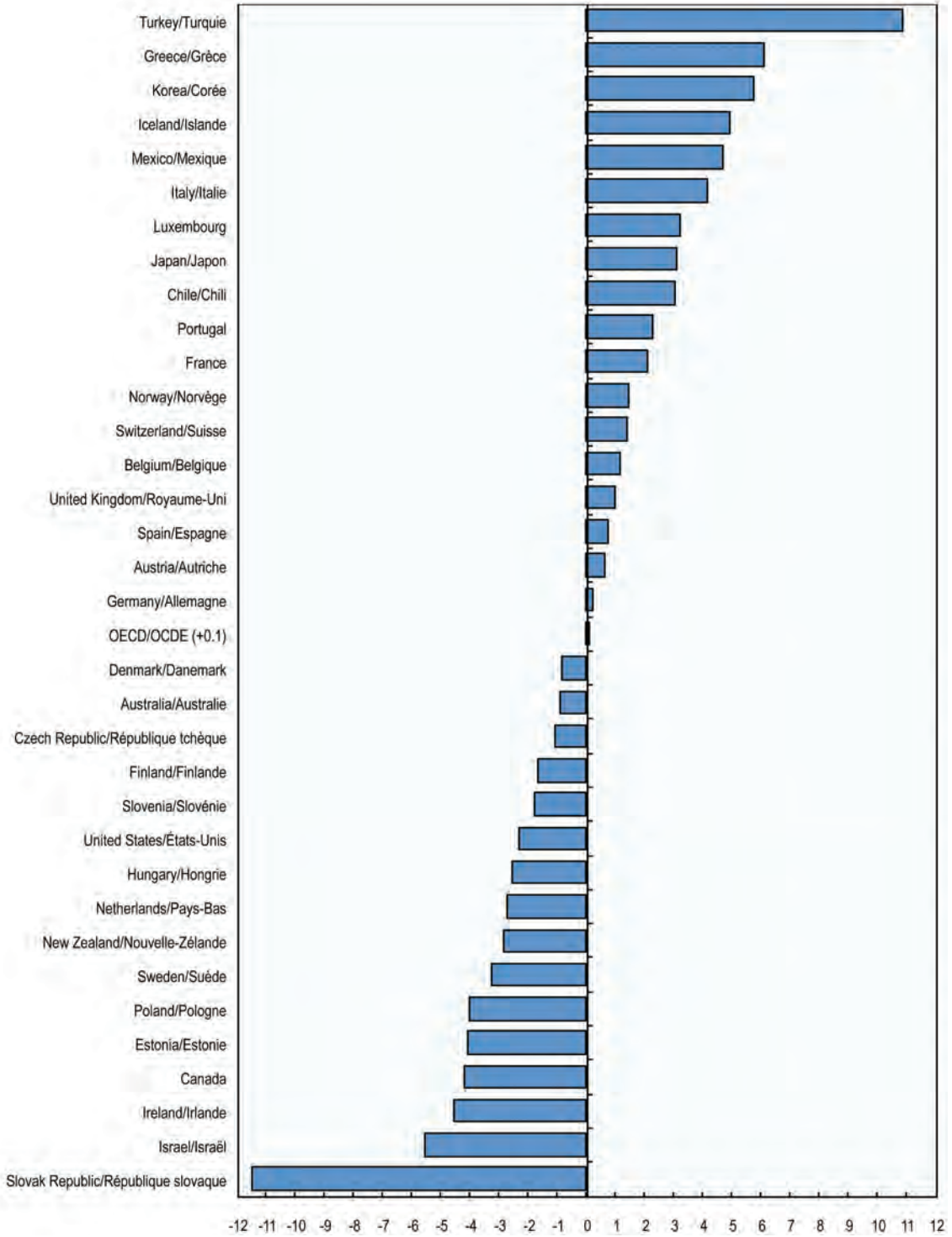
2013 verilerine göre vergilerin, gayri safi milli hasılaya oranının en fazla olduğu ülkeler sıralamasında yüzde 48,6 ile Danimarka ilk sırada, yüzde 45 ile Fransa ikinci sırada ve yüzde 44,5 ile Belçika üçüncü sırada yer aldı.

Sıralamanın sonunda ise yüzde 19,7 ile Meksika yer alırken, yüzde 20,2 ile Şili son-

dan ikinci, yüzde 24 ile Kore son-
sondan üçüncü oldu.
Türkiye’de ise bu oran 2012

yılında 27,6 iken, 2103 yılında 1,7 puan artışla yüzde 29,3 çıktı.

Vergi Artışlarının GSYH Oranı Tablosu (1995-2012)

Tax Revenue Trends, 1965-2013/Trendances Des Recettes Fiscales, 1965-2013

2015 Yılında Para ve Kur Politikası

Emtia ve petrol fiyatlarındaki gerileme, enflasyonu 2015 yılında yüzde 5 seviyelerine çekme konusunda Merkez Bankası'na umut verdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Erdem Başçı, "Bütüncül bir yaklaşımla, enflasyon odaklı bir çalışma sonucunda enflasyonunun önümüzdeki yıl yüzde 5'e oldukça yakın bir seviyede gerçekleşmesi mümkün. Özellikle emtia fiyatlarındaki, petrol fiyatlarındaki son gelişmeler sonucunda" dedi.

Başçı, "2015 Yılında Para ve Kur Politikası" konulu basın toplantısında, Merkez Ban-

kası Kanunu gereğince temel amaçlarının fiyat istikrarını sağlamak olduğunu söyledi.

Bu doğrultuda Orta Vadeli Program hazırlık çalışmaları sırasında hükümetle varılan mutabakatla uyumlu olarak 2017 yılı enflasyon hedefinin yüzde 5 olarak belirlendiğini belirten Başçı, şunları kaydetti:

"Bugün bulunduğumuz durum itibarıyla mevcut şartlar bizim en son önümüzdeki yıl için verdiğimiz 6,2'lik enflasyon tahmininin dahi altın-

da bir gerçekleşme olabileceğine işaret ediyor. Yalnız bunun için bir çaba göstermek gerekecek. Bu çabayı Merkez Bankası zaten hali hazırda gösteriyor. Buna ilave olarak da finansal istikrar komitemizin dış denge ile ilgili gösterdiği çaba, gerekse dün Başbakanlık Genelgesi ile oluşturulan Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesinin göstereceği çaba çok faydalı olacak. Bu şekilde bütüncül bir yaklaşımla, enf-

lasyon odaklı bir çalışma sonucunda enflasyonunun önümüzdeki yıl yüzde 5'e oldukça yakın bir seviyede gerçekleşmesi mümkün. Özellikle emtia fiyatlarındaki, petrol fiyatlarındaki son gelişmeler sonucunda" dedi.

Enflasyonun 2015 yılı boyunca kademeli bir düşüş sergilemesinin amaçlandığını ifade eden Başçı, enflasyonun 2015 yılı sonunda 6,2 olması beklendiğini ancak raporun yayımlanmasından sonra özellikle petrol ve emtia fiyatlarında kayda değer bir düşüş gerçekleştiğini vurguladı. Buradan enflasyonu düşürücü bir faktör geleceğinin tahmin edildiğini belirten Başçı, "10 doların yaklaşık 0,4-0,5 puan gibi enflasyonu düşürücü yönde katkı yaptığını hesaplayabiliyoruz. Dolayısıyla 10 doların çok ötesinde bir düşüş oldu. Oradan düşürücü yönde bir etki gelecek. Bu çok önemli bir fırsattır. Bunu kullanarak enflasyonu yüzde 5'e düşürmek için çaba göstermemiz gerekiyor. Gerek Merkez Bankası olarak gerek ilgili diğer kurumlar olarak bir çaba gerekiyor" değerlendirmesinde bulundu.

Fiyat istikrarını dolaylı olarak dış dengenin etkilediğini, büyük bir cari açığın kur istikrarını etkileyerek fiyat istikrarını etkilemesinin söz konusu olabileceğine işaret eden Başçı, benzer şekilde kur istikrarının etkilenmesi halinde enflasyon beklentileri istikrarının da bozulabileceğini ve fiyat istikrarının etkilenebileceğini anlattı.

Emtia fiyatlarında istikrar olmamasına karşın düşüş yönünde keskin hareketler bulunduğunu belirten Başçı, "Bu da enflasyonu düşürücü yönde bir etki yapacak. Bunun kalıcı olup olmayacağını 2015 yılı boyunca izleyeceğiz. Olursa bu, Türkiye için önemli bir fayda sağlayacak çünkü Türkiye net emtia ve enerji ithalatçısı bir ülke" diye konuştu.

Dünyada düşük faiz ortamının da Türkiye için bir avantaj olduğunu kaydeden Başçı, düşük faiz ortamında basiretli borçlanma konusunda çaba gösterilmesi gerektiğini ifade etti.

Borçlanmanın üretime, ihracata ve yatırıma yönelik olmasına dönük çabanın sonuç vermeye başladığını belirten Başçı, "Bu, biraz daha de-

vam ederse Türkiye'nin dengeli büyüme konusunda önemli avantajlardan birisi de dünyadaki düşük faiz ortamı olabilecektir" değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye açısından zorlukların neler olabileceğine ilişkin görüşlerini paylaşan Başçı, 2013 yılının son derece güzel bir ortamda başladığını, buna karşın Mayıs ayından itibaren Amerikan Merkez Bankası'nın (Fed) politika değişikliği sinyalinin ardından ciddi bir oynaklık yaşandığını, bu durumun Türkiye gibi cari açık veren ülkeleri daha fazla etkilediğini ifade etti.

Başçı, bu zorluğu iyi yönetmek gerektiğini, miktar boyutunda bunun nasıl bir etki yapacağı konusunda büyük bir endişe oluşturduğunu dile getirdi.

Kasım ayında miktar boyutunda sıkılaşma tamamlandığında Türkiye gibi ülkelere o kadar büyük bir zarar vermediğinin anlaşıldığına dikkati çeken Başçı, "Demek ki korkulan olmadı. Sadece enflasyonun üzerinde bir miktar tortu bıraktı. Enflasyonun bu yıl yüzde 5'in oldukça üzerinde gerçekleşmesini bekli-

yoruz. Yüzde 8,9 yıl sonu öngörümüz. " diye konuştu.

Dünyada normal bir para politikası uygulanmasını arzu ettiklerini belirten Başçı, küresel büyümedeki yavaşlığın bunu sürekli geciktirdiğini ifade etti.

Parasal sıkılaştırma ve normalleşmenin erken olabileceği gibi geç de olabileceğine işaret eden Başçı, sözlerini şöyle sürdürdü: "Geç olursa ne yapacağız? Onu da düşünmemiz lazım. Düşük faiz ortamı olağanüstü düşük olmaya devam ederse ve bir türlü normalleşme sağlanamazsa o zaman basiretli borçlanma nasıl sağlanabilir? Onunla ilgili çalışmalarımızı tamamladık. Bununla ilgili kurulan bazı değerlendirmeler ilgili birimlerimiz tarafından sunuldu. Finansal İstikrar Komitesine bilgi sunacağız. Şu yönde hareket edersek Türkiye'nin artık hiç eleştirilecek yanı kalmayacak. Finansal istikrar açısından an zayıf olduğumuz alan rezervlerin kısa vadeli borçları karşılama oranıdır. Orada da artık 2015 yılında çok ciddi bir iyileşme sağlayabiliriz. 'Şu politikayı uygularsak, şu çabayı gösterirsek' şeklinde

bir karar verilecek. O karardan sonra da bankalarımız rahat bir şekilde uzun vadeli borçlanacaklar. Dış borçlanma yerine mevduatı ve iç kaynakları teşvik edecekler. Onunla ilgili zaten adım attık. Dolayısıyla orada Türkiye'nin kayda değer bir eleştirisi noktası kalmamış olacak."

Türkiye açısından zorluklardan birinin tarım ve gıda fiyatları olduğunu belirten Başçı, 2014 yılının kuraklık, don ve yağışlardaki öngörülemez hareketler nedeniyle tarım açısından kötü geçtiğini dile getirdi.

GSYH verilerine bakıldığında tarım hasılasının 3. çeyrekte eksi yüzde 5'e yakın daraldığını ifade eden Başçı, bunun tabiat koşullarının getirdiği bir sonuç olduğunu kaydetti. Buna karşın 3. çeyrekte tarımın yüzde 14 gibi yüksek bir ağırlığının olduğunu anlatan Başçı, "Dolayısıyla ikisini çarptığımız zaman GSYH'de beklenenden düşük gelmesinin faktörlerinden en önemlisi tarım hasılasındaki düşüş" dedi.

Bunun sadece büyümeyi aşağı yönlü etkilemediğine, aynı zamanda enflasyonu yukarı yönlü etkilediğine dikkati çe-

ken Başçı, gıda fiyatlarındaki artış oranını yüzde 14'ler civarında olduğunu söyledi.

Türkiye'nin sürdürülebilir kredi büyümesi hızının yüzde 15 civarında olmasının sürdürülebilir olduğunu, bu oranın makro ekonomik hedefler ve Orta Vadeli Program ile uyumlu olduğunu ifade eden Başçı, Türkiye'de şubat ayından itibaren ticari kredilerin büyüme hızının tüketici kredilerinin büyüme hızının üzerinde kalmaya devam ettiğini söyledi.

Başçı, Türkiye'de şu anda yüzde 15'in üzerinde bir ticari kredi büyüme hızı, yüzde 15'in altında bir tüketici kredisi büyüme hızının bulunduğunu belirterek, şöyle dedi:

"Demek ki bankalarımız, finans sistemimiz artık tüketicinin finansmanından, üretimin finansmanına, ithalatın finansmanından ihracatın finansmanına doğru kompozisyona kaydırıyorlar ki bu dengeli büyüme açısından elzem bir durumdur. Geçiş döneminde bir miktar bunun iç taleple ilgili yavaşlatıcı etkisi evet oldu ikinci ve üçüncü çeyrekte ama bunun geçici olduğunu düşünüyoruz. Dengeli büyüme başladığın-

da bunun meyvelerini toplayacağız. Özellikle ihracat odaklı bir büyüme giderek daha fazla güç kazanacaktır, diye 2015 yılında tahmin ediyoruz."

Başçı, Türkiye'deki bankaların kısa vadeli faizler çok düşük olduğu için bunlarla borçlandıklarını, çok ufak bir prim daha ödeyerek 5 veya 10 yıl vadeli borçlanabilecekleri halde bunu yapmadıklarını söyledi.

Başkan Başçı, reel sektörde uzun vadeli borçlanma yapıldığını belirterek, bankalar için zorunlu karşılıklarla ilgili bir adım atılabileceğini, bunun sadece bankaların ban-

kardan borçlanmaları olarak tanımlanan, çekirdek olmayan yükümlülükler için geçerli olabileceğini bildirdi. Türkiye'deki kısa vadeli borcun önemli kısmının bankalardan kaynaklandığını, diğer sektörlerin daha az olduğunu ifade eden Başçı, "Dolayısıyla bankalara alınan tedbir hızlı bir şekilde kısa vadeli dış borç stokunu aşağıya çekebilir önümüzdeki yıl" diye konuştu.

Borçlanmada en istikrarlı kaynağın mevduat olduğunu anlatan Başçı, mevduatı daha çok artıran bankaların zorunlu karşılıkları açısından daha avantajlı çıkacaklarını bildirdi. Sürekliliği sağlamak için

rezerv opsiyonları ile döviz repo piyasasını birlikte düşündüklerini kaydeden Başçı, teknik bir düzenlemeyle acil döviz ihtiyacı olanların, döviz repo piyasasından borçlanabileceğini, bunu daha sonra rezerv opsiyonundan ödeyebileceğini, bunun sürekliliği sağlayacağını söyledi.

Döviz alım satımlarıyla rezerv biriktirme hızlarını ayarladıklarını anlatan Başçı, tedirginliği almak için bunu yaptıklarını dile getirdi. Başçı, ihracat reeskont kredilerinin hem döviz rezervlerine hem ihracata önemli ölçüde katkı sağladığına işaret etti.

Reformlardan vazgeçmenin bedeli, orta gelir tuzağı

Dünya Bankası, Türkiye'nin reformlardan vazgeçen ülkeler için uzakta beliren "Orta Gelir Tuzağı" riskiyle karşı karşıya olduğunu açıkladı. Hukukun üstünlüğü, kamunun hesap verebilirliği, şeffaflık, girişim ve yenilikçilik ikliminin geliştirilmesiyle Türkiye dünyanın 12'inci büyük ekonomisi olma potansiyeline sahip.

Dünya Bankası "Türkiye'nin Dönüşümü" adlı bir kitap yayınladı. Dünya Bankası, Türkiye'nin reformlardan vazgeçen ülkeler için uzakta beliren "Orta Gelir Tuzağı" riskiyle karşı karşıya olduğunu açıkladı. DB, Türkiye'nin 2060'ta dünyanın en büyük 12'nci ekonomisi olacağı, Alman ekonomisinin o dönemde beşte dördüne eş

bir büyüklüğe ulaşacağı gibi öngörü, tahmin ve analizlere yer veren bir kitap yayınladı. DB, "Daha az bağışlayıcı küresel ekonomik bağlamda, 'orta gelir tuzağı' riski reform çabalarını bırakan ülkeler için uzakta beliriyor. Hukukun üstünlüğünde, kamunun hesap verebilirliği ve şeffaflığında ve girişim ve yenilikçilik ikliminde iyileşmeler bu şekilde Türkiye'nin

yüksek gelirli bir ekonomiye dönüşümünü tamamlaması için gereklidir" uyarısı yaptı.

DB Türkiye Direktörü Martin Raiser, Polonya Direktörü Marina Wes ve bir ekip tarafından yazılan 312 sayfalı kitapta Türkiye'nin sağladığı ekonomik gelişmelerden çıkarılan derslerin dünya ile paylaşılması amacı güdüldü.

"Turkey's Transition" başlıklı kitapta Türkiye'nin ekono-

mik durumu incelendi. Martin Raiser kitapla ilgili Türkiye'nin deneyiminin diğer yükselen piyasaların politika tercihlerini zenginleştireceğini umduklarını bildirdi.

Dünya Bankası Avrupa ve Orta Asya Bölge Başkan Yardımcısı Lara Tuck, kitaba yazdığı önsözde, "Kitap Türkiye'nin alttan yüksek orta gelire dönüşüm deneyimi üzerinde odaklandı. Bir dönüşüm ki son on yılda hızlandı ve Türkiye'ye birçok hayran kazandırdı. Gerçekten kişi başına yaklaşık 10 bin 500 dolarlık geliriyle Türkiye sadece birkaç yıl önce yüksek gelirli statünün eşiğinden geçti. OECD'ye göre 2060 yılında Türkiye, Almanya'nın tahmin edilen GSYH'sından sadece yüzde 20 azına sahip olarak 4 trilyon dolar GSYH ile dünyanın 12'nci büyük ekonomisi olacak (2012'de 18'inci idi)" dedi.

Türkiye'nin ekonomik yükselişinin dikkat çektiğini ve kitabın bunun nasıl gerçekleştiği ve bu yükselişten hangi derslerin alınacağı konusunda yazıldığını belirten, Türkiye'ye yönelen dikkat artışında bir başka nedenin

ise ülkenin Avrupa ve orta Doğu arasındaki eşsiz tarihi ve coğrafi pozisyonunun bulunduğunu belirten Tuck, şu görüşlere yer verdi:

"Petrol zengini Körfez Ülkeleri'nden ayrı olarak Türkiye bugün Osmanlı İmparatorluğu'ndan ortaya çıkan en zengin ülkelerin uzağında. Malezya ile birlikte Müslüman çoğunluklu nüfusla petrol ve gaza dayanmadan yüksek gelirli statüye geçme noktasında olmayı başarabilen bir ülke. 1950'den bu yana uygulanan özgür ve adil seçimleriyle de bir örnek ülke olma durumunda ve AB'ye aday ülke. Türkiye böylece önemli sosyal ve politik dersler sunabilir."

Türkiye'nin ekonomik ve sosyal gelişiminin geçmişi konusunda farklı görüşler bulunduğunu kaydeden Lara Tuck, neyin değişmesi gerektiği, neyin doğru çalıştığı ya da ülkeyi maliyeti büyük siyasi hatalara karşı kırılğan bırakacaklar konusunda kabul edilen bir söylem bulunmadığına değindi.

Türkiye'nin ekonomik entegrasyonunun, gelişmesindeki etken olduğu gerçeğinin kitabın ana mesajını oluşturduğunu kaydeden Tuck, toplumu kapsamaması nedeniyle bu uygulamaların siyasi olarak sürdürülebilir hale geldiğini kaydetti.

Alınacak başka dersin "Tür-

kiye'nin yüksek gelirli bir ekonominin kurumsal önkoşullarını henüz oluşturmaması" olduğunu kaydeden Tuck, "Daha az bağışlayıcı küresel ekonomik bağlamda, 'orta gelir tuzağı' riski reform çabalarını bırakan ülkeler için uzakta beliriyor. Hukukun üstünlüğünde, kamunun hesap verebilirliği ve şeffaflığında ve girişim ve yenilikçilik ikliminde iyileşmeler bu şekilde Türkiye'nin yüksek gelirli bir ekonomiye dönüşümünü tamamlaması için gereklidir" dedi. Lara Tuck, Türkiye'nin yüksek gelirli ekonomi olma yolunda giderken çoklu dönüşümler geçirdiğini, bunların bazılarının diğerlerinden daha geliştiğini kaydetti.

Dünya Bankası ise kitapla ilgili tanıtım açıklamasında şu ifadelerle yer verdi:

"-Türkiye'nin yüksek gelirin eşliğinde olmasının üç temel kaynağı var: Avrupa ile ticari ilişkilerin getirdiği çapa temelinde dünya ekonomisiyle başarılı entegrasyon, 2001 krizinden sonra ülkenin borç ödemediği kamu hizmetine geçişini sağlayan sağlam ka-

mu finansmanı dönemi ve büyük ölçüde piyasa dostu politikalarla canlanan dinamik bir özel sektör. Bu üç faktörün bileşimi Türkiye'de paylaşılan refahı artırdı.

-Türkiye'nin önemli başarılarına karşın yüksek gelir statüsüne geçiş henüz tamamlanmadı. Türkiye özellikle ekonomik kurumlarını orta gelirden 'kurtulma' ve yeni bir büyüme modeline geçmesine izin verecek şekilde yatırım ve yenilikçiliği cesaretlendirici bir oyun alanı yaratacak şekilde reforma tabi tutmalıdır.

-Türkiye bir geçiş ülkesidir. Son sosyoekonomik gelişimi 1980'lere ve 2001' krizi sonrasındaki finansal, mali ve kamu sektörü yönetim reformlarına uzanır. Binyıl başındakinin iki katı 10 bin dolar kişi başına milli geliriyle Türkiye şu anda yüksek gelire geçiş ve 2060'ta dünyanın en büyük 12'nci ekonomisi adayı bir ülke olma noktasında ortaya çıkıyor.

-Türkiye'de yoksullu 2002'den bu yana yarı yarıya düştü. Orta sınıfın payı, 2010'da yüzde 41'e yüksele-

rek, 1993'teki yüzde 18'lik oranı iki kattan fazla aştı. En alttaki yüzde 40 nüfusun geliri de nüfusun genelinin geliri gibi arttı.

-1990-2009 arası tarımın istihdamda aldığı pay yüzde 24 azalırken, sanayinin payı yüzde 4.6 arttı.

-Derin 2001 krizinden sonra temel mali ve kamu sektörü reformları devreye sokuldu. Sağlık, eğitim ve belediye hizmetlerine erişimde uçurum azaldı ve üretim önemli ölçüde iyileşti. Örneğin Türkiye'de hayat beklentisi 1990'lardan itibaren 10.6 yıl yükseldi. Çocuk ölümleri ise altı kat azaldı. 1998-2012 arası orta öğretime devam oranları iki katına çıktı. Bu iyileştirmeler ekonomik büyümeyi sosyal anlamda daha kapsayıcı kıldı.

-Ancak bu ilerlemeler devamlı bir başarının garantisi değil. Türkiye ülkenin ekonomik kurumlarının niteliğini ölçen göstergelerin herhangi biriyle ilk 40'ta değil. Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefi bulunan bir ülke için bu açığa yeterince iyi değil."

IMF ve AB'den uyarı geldi

IMF; Türkiye, Brezilya ve Endonezya'da hem ekonomik hem finansal aşırı ısınma bulunduğunu belirterek, durumun daha sıkı para politikası gerektirdiğini bildirdi. AB Komisyonu ise Türkiye'nin reformları hızlandırması gerektiğini açıkladı.

IMF Para ve Sermaye Piyasaları Birimi Başkan Yardımcısı Ratna Sahay, Türkiye, Brezilya ve Endonezya'da hem ekonomik hem finansal aşırı ısınma bulunduğunu belirterek, durumun daha sıkı para politikası gerektirdiğini bildirdi.

Makro ihtiyati politikalarla para politikaları arasında bir tercih yapma sorunuyla karşı karşıya kalabileceklerini belirten Sahay, ülkelerin ekonomik bolluk ve zayıf finansal dönem yaşayıp yaşamadıklarının politikaların belirlenmesinde önemli olduğunu belirtti.

Ülkelerin büyük bölümünün “uyumlu para politikası” sürdürmesinin hem ekonomik

hem finansal cephede kendileri için iyi olacağını görüldüğünü bildiren Sahay, üç ülkeyi bunun dışında tuttu. Ratna Sahay, “Diğer tarafta Brezilya, Türkiye ve Endonezya, daha sıkı politikalar gerektiren hem ekonomik hem de finansal aşırı ısınma içinde. Öyleyse her iki durumda da parasal ve makro ihtiyati hedefler arasında bir çatışma yok” dedi. Sahay şöyle dedi:

“Konut çöküşlerini tahmin etmenin zor olduğunu ve politika cephesindeki çabalara karşın hala olabildiğini kabul etmeliyiz. Konut sektörü çöküşlerinin ekonomi üzerindeki etkilerini hafifletmek çok yönlü strateji gerektirir:

destekleyici makroekonomik politikalar; likidite darboğazlarını hafifletmeye yönelik vergi ve emeklilik reformları; kira piyasası esnekliğinde artış ve bankaların kayıplarını absorbe edebilmelerine yönelik temettü kısıtlamaları.

Konut piyasasının soğuduğu birçok yükselen piyasada makro ihtiyati politikalarda bir parça rahatlama olabilir, özellikle tamponlar oluşturulurken. IMF'nin son Küresel Finansal İstikrar Raporu'ndan da ipucu alarak özetlemek gerekirse makro ihtiyati politikaların kullanımına yönelik strateji, ‘Hazır ol’, ‘İzle’ ve ‘Harekete geç’ olmalıdır.”

AB Komisyonu Türkiye'nin

"işleyen bir piyasa ekonomisi" olarak değerlendirildiği belirterek, "Türkiye, kapsamlı yapısal reformların uygulanmasını hızlandırmak koşuluyla, orta vadede AB içindeki piyasa rekabetçi baskı ve piyasa güçleriyle başa çıkabilmeli" dedi. AB Komisyonu yargıda bilirkişinin paralel yargı sistemi olarak çalışmaya devam ettiğini, mali politikanın dış açığı azaltma gereğinden kaynaklanan bakışla, genel ulusal tasarrufla artışa yardımcı olması gerektiğini bildirdi. Türkiye'deki ihale, özelleştirme, istihdam ve eğitime ilişkin eleştirilerde bulunan AB Komisyonu, "Son dönemlerde ekonomik politikaların yapılmasının iç siyasi gerilimden etkilenmiş olduğu görülüyor" değerlendirmesini yaptı.

AB Komisyonu'nun "AB'ye Katılım için ekonomik kriterin karşılanmasında ilerlemeler: AB Komisyonu'nun 2014 değerlendirmeleri" başlıklı raporu yayınlandı. Raporda AB aday ülkelerinin ekonomik durumlarına ilişkin görüşler bir araya getirildi. Türkiye'nin işleyen bir piyasa ekonomisi olarak değerlendirildiği belirtilerek, "Türkiye, kapsamlı yapısal reformların uygulanmasını hızlandırmak koşuluyla, orta vadede AB içindeki piyasa

rekabetçi baskı ve piyasa güçleriyle başa çıkabilmeli" denildi. 2012'deki yavaşlama sonrası üretim ve istihdamın ılımlı yüksek bir oranda arttığı belirtilirken şöyle denildi:

"Bununla birlikte işsizlik, güçlü şekilde genişleyen emek gücünün bir sonucu olarak arttı. 2014'te bir ölçüde daralsa da cari işlemler açığı yüksek düzeyde kaldı. Sürdürülebilir sermaye akışlarına bağlılık Türkiye'yi büyük döviz kuru dalgalanmalarıyla sonuçlanan küresel risk duyarlılığı değişikliklerine karşı kırılgan kıldı. Mali açık ve kamu borcu ılımlı düzeylerde kalsa da harcama tarafında süren bütçe aşımını, mali çerçevenin güçlendirmesi için sinyal verdi. Mali politika, dış açığı azaltma gereğinden kaynaklanan bakışla, genel ulusal tasarrufla artışa yardımcı olmalı. Fiyat istikrarı temel hedefi üzerine net bir odak merkez bankasının enflasyon hedefine ulaşması için gerekli. Her ne kadar özelleştirmeler ve elektrik piyasasının liberalizasyonu ile ilgili kimi ilerlemeler olsa da yapısal reformların mal, hizmet ve emek piyasasının işlerliğini iyileştirmeye yönelik geniş temeldeki yapısal reformların hızlandırılması temeldir. Bu reformlar

yargı sistemi, yönetsel kapasite, devlet yardımlarında şeffaflığın artırılması ve açık, adil ve rekabetçi bir kamu ihale sisteminde ek iyileştirmeleri de içermelidir."

Rapordaki ayrıntılı saptamalardan bir bölümü ise özetle şöyle:

"Türkiye'nin 2001'den bu yana süren somut büyüme performansı ekonominin iyileştirilmiş temellerini ve şoklara karşı artan dayanıklılığını onaylıyor. Ancak büyük yapısal cari işlemler açığı ve görece yüksek enflasyon ekonominin altında yatan önemli dengesizliklerin kalıcılığına işaret ediyor. Piyasa mekanizmalarının işlerliği uygun ancak Türkiye'nin makroekonomik dengesizlikleri azaltmak ve uzun vadeli büyüme potansiyelini gerçekliğe dönüştürmek için adımlar atmaya ihtiyacı var.

2014-2016 Katılım Öncesi Ekonomik Program iyimser senaryoya dayalı. Büyük dış açık Türkiye'yi sermaye çıkışlarına karşı kırılgan yapıyor. Risk yükselen piyasa varlıklarına ilişkin küresel iştahsızlık ve ülkeye özel risklerin algılanışlarındaki artıştan kaynaklanıyor. Yönetim organları arasındaki sorumluluğun parçalanmışlığı bütçeleme ve orta vadeli ekono-

mik politikaların yapılmasında koordinasyonu karmaşıklaştırıyor. Son dönemlerde ekonomik politikaların yapılmasının iç siyasi gerilimden etkilenmiş olduğu görülüyor.

Genelde ekonomik politikanın temelleri üzerindeki konsensus açıkça zayıfladı. Cari işlemler açığı geçen iki yılda GSYH'nın ortalama yüzde 7'si ile tüm standartlara göre çok yüksek kaldı. 2013'te GSYH'nın yüzde 7.9'una yükseldi ancak bu artış Türkiye'nin dış ticaretindeki çalkantı kaynaklıydı. Altın ticaretindeki normalleşmenin yardımıyla cari işlemler açığı 2014'ün ilk yarısında daraldı.

İstihdamdaki kadınların üçte biri tarım sektöründe ücretsiz çalışanlar. Genç nüfusun yüksek bir oranının (yüzde 25) eğitim, öğretim ya da istihdam içinde olmaması bir endişe konusu. Emek piyasası verimli bir şekilde işlemiyor, örneğin iş sözleşmeleri gibi uygulamalar esnekliği yetersiz hale getiriyor. Bu derinleşen ve genişleyen ancak kapsayıcı da olan bir emek piyasası reformu yapılmasını gerektiriyor.

İstihdam üretimle orantılı artıyor ancak bu emek gücündeki artışı tamamen karşılamada yetersiz.

Merkez bankası şeffaflık ve öngörülebilirliği güçleştiren alışılmamış ve karmaşık bir para politikası çerçevesi içinde çoklu hedefleri izlemeyi sürdürdü. Merkez Bankası'nın enflasyon hedefini tutturmak için fiyat istikrarı ana hedefi üzerine net odaklanma gerekli.

Kamu finansmanında şeffaflık, genel yönetimler için uluslararası mali hesap standartlarına uygun bir zamanında bilgi sağlanmasındaki eksiklikten kaynaklı bir zarar görüyor. Mali performans gelirlerde geçici kabarmadan yarar sağladı ancak harcama tarafından bütçe aşımı göstermeye devam etti. Mali çerçevenin saydamlığını artırma yönünde bir ilerleme yoktu. Mali kuralın benimsenmesi önemli mali çıpa oluşturur, güvenilirliği artırır ve yapısal mali açıda öngörülen düşüşü destekler.

Özelleştirme hızlandı ancak kamu, ana sektörlerde fiyat ayarlamalarına müdahale etmeyi sürdürürken fiyat liberalizasyonunda bir ilerleme olmadı. Ürün ve hizmet piyasalarında liberalleşmenin sürdürülmesi yoluyla rekabet artırılabilir. Elektrik piyasasında liberalleşme önemli ilerlemelere yolaçtı, ancak diğer ağ endüstrilerinde çok

az ilerleme var. 2015'te yüzde 100'ü açılması hedefiyle elektrik piyasasının yaklaşık tahmini yüzde 85'i rekabete açılacak.

Bir işe başlamak bir ölçüde daha pahalı hale geldi, piyasaya girme koşulları ise genel olarak iyileştirilmiş olabilir. Piyasadan çıkış maliyetli ve uzun süre alıyor iflas davaları hala ağır işliyor ve verimsiz.

Finans sektörü iyi performans gösterdi ve direnç sergilemeyi sürdürdü.

Reformlar ve artan eğitim harcamaları şu ana kadar eğitim kazanımları ve okullaşma üzerinde olumlu etki yaptı, ancak cinsiyet eşitliği ve eğitimin kalitesiyle ilgili önemli sorunlar sürüyor. Emek piyasası reformlarını derinleştirmek ve genişlemek Türkiye'nin insani sermayesinden daha iyi yararlanmasına ve derecenin yükselmesine yardımcı olur.

Ülkenin fiziksel sermayesinde iyileşmeler ılımlı oldu.

AB ile ekonomik ve ticari entegrasyon yüksek düzeyde ve Türkiye para biriminin değer kaybı nedeniyle uluslararası fiyat rekabetçiliği elde etti.

OECD; İnsani sermayesi Türkiye'nin büyümesini aşağı çekiyor

OECD'nin , “gelir eşitsizliği - beceri geliştirme - ekonomik büyüme” arasındaki bağı incelediği araştırmasında, eğitimin biçimlendirdiği insani sermaye seviyesinin Türkiye’yi yıllık yüzde 0.12 oranında bir büyümeden mahrum bıraktığı saptamasında bulunuldu.

OECD'nin son gelir eşitsizliği raporunda, “insani sermayesinin” içinde bulunduğu durumun Türkiye’yi yıllık yüzde 0.12 oranında bir büyümeden mahrum kıldığı belirtildi. “Okullaşma yılı sayısı” baz alındığında, daha büyük eşitsizliğin ise uzun vadede kişi başına GSYİH’yi Portekiz veya Türkiye’de yaklaşık yüzde 1.5, İtalya ya da İspanya da yüzde 0.4 daha düşürdüğü bildirildi.

OECD uzmanlarından Federico Cingano'nun, “Sosyal, İstihdam ve Göç Çalışma Raporları” kapsamında hazırladığı “Gelir Eşitsizliğinde Eğilimler ve Ekonomik Büyü-

yüme Üzerindeki Etkisi” başlıklı çalışma raporunda “eğitim-büyüme” ilişkisi incelendi.

Daha yüksek boyuttaki gelir eşitsizliğinin, yetersiz eğitim geçmişine sahip bir halkın eğitimle bağlantılı üretimini kötüleşmesini görmesi gibi, ekonomiye insani sermaye akışını azaltabileceği belirtilen raporda “Gelir eşitsizliğinde ısrarlı artış, tedrici olsa da daha düşük bir insani sermaye stoku potansiyeli taşıyor. Bu uzun vadeli değişim toplam üretimi nasıl etkiler? Soruyu yanıtlamak için önce, sonuçta yetersiz arka plana sahip bireylerin nüfustaki göreceli ağırlığına bağlı bulu-

nan, düşük seviyedeki toplam insani sermayenin etkisini değerlendirmek gerekir” denildi. Raporda şöyle denildi:

15 yaşındaki bireyleri odak alan son PISA araştırmasına dayanarak, 2012’de Düşük Ebeveyn Eğitim Geçmiş (EEG) bulunan öğrencilerin bütün içindeki payı OECD bütününde önemli farklılık gösteriyor.

Düşük Ebeveyn Eğitim Geçmiş bulunan öğrenciler, Portekiz, Türkiye ya da Meksika’da ölçülen yüzde 40 üstü orandan; İtalya, İspanya ve Almanya’da görülen yüzde 20’ye, Avustralya, Fransa ve

ABD’de yüzde 10’a giden yelpazede görülüyor. İskandinav ülkelerinde, İngiltere’de ya da Kanada’da ise Düşük EEG’li öğrenciler yüzde 5’in altında.

Bu rakamlar, eşitsizliğin beceri geliştirme üzerindeki etkisinin, ilk gruptaki ülkelerde, sonraki grupta bulunan ülkelerden daha fazla olduğu anlamına geliyor.

Örneğin; Düşük EEG’li bireylerin aritmetik puanlarında 6.6 puanlık bir düşüş, uzun vadede, çalışma çağındaki nüfusta daha düşük bir yeterlilikte yer alacakları şeklinde tercüme edilir, Yetişkin Yeterliliğini Uluslararası Değerlendirme Programı (PIAAC) puanlarınca ölçüldüğü; İtalya ve İspanya’daki 1.5 ve diğer ülkelerdeki 1’den az puanın karşısında, Portekiz ve Türkiye’de yaklaşık 3 puanda (6.6 çarpı yüzde 40) olduğu gibi. Okullamadaki yıl sayısı da ilk grup ülkelerde yaklaşık 0.2, diğer grup ülkelerde ise sadece 0.1 yıl azalır.

İnsani sermayenin nitelik ve nicelik açısından yetersiz olması sonuçta toplam üretimi etkiliyor. Hanushek ve Woessmann’ın 2012’de yaptıkları araştırma, ülkeler arasında beceri yeterliliğine baka-

rak büyümenin insani sermayenin niteliğine olan duyarlılığını tahminleştirdi. Sonuçlar; diğer şartlar eşit iken bireysel öğrenci performansında bir tek standart sapma artışının, yıllık 2 puan daha yüksek büyüme oranına dönüştüğünü gösteriyor. PIAAC yeterlilik puanında eşitsizlik kaynaklı düşüş, Portekiz veya Türkiye (3 puan) örneğinde bir standart sapmanın yaklaşık yüzde 7’sine karşılık geliyor. O halde, Hanushek ve Woessmann’ın tahminleri temelinde, eşitsizlik bu gibi ülkelerde ortalama yıllık büyümeyi 0.12 yüzde puan (İtalya ile İspanya’da yüzde 0.06) düşürebilir.”

Benzer hesaplamaların, büyüme üzerinde etkisi genelde daha zayıf sanılan, “okullaşma yılı” gibi insani sermaye miktarıyla ilgili girdilere de uygulanabileceğini belirten OECD uzmanı, Türkiye ile ilgili olanlar dâhil bu konudaki görüşünü şöyle aktardı:

“2011’de derinlemesine çözümlene yapın Arnold ve arkadaşları, ortalama okullaşmada bir yıl artışın uzun vadede kişi başına GSYH’yı yüzde 8 artıracığı sonucuna ulaşıyor. Okullaşma yılındaki farklılıklar temel alındığında, daha büyük eşitsizlik, uzun

vadede kişi başına GSYH’nın Portekiz veya Türkiye’de yaklaşık yüzde 1.5, İtalya ya da İspanya da yüzde 0.4 daha düşük olması ile ilişkili olacaktır.”

Raporda bu nedenle uygulanacak politikaların, formel eğitim alanında üzerlerine yetersiz yatırım yapılmış olma ihtimali bulunan, eşitsizliğin yaşandığı toplumdaki düşük sosyo ekonomik grupları dikkate alması gerektiği belirtildi. Raporda, bundan dolayı beceri geliştirmeyi teşvik etmeye yönelik stratejilerin iyileştirilmiş iş-bağlantılı öğretim ve düşük becerililer için eğitim (meslek içinde eğitim) ve çalışma yaşamları boyunca formel eğitime daha iyi erişim içermesi gerektiği vurgulandı.

OECD raporunda Türkiye’nin gelir dağılımında ilerleme kaydettiği ancak üye ülkeler içinde Meksika’dan sonra gelirin en adaletsiz biçimde paylaşıldığı ikinci ülke olduğu belirtilmişti.

Raporda gelir eşitsizliğinin ekonomik büyümeye zarar verdiği kaydedilirken 1985-2010 yılları arasında Türkiye’nin büyümesinin yüzde 4,6’sını gelir adaletsizliği nedeniyle kaybettiği açıklanmıştı.

Türkiye doğurganlıkta ilk sırada sağlıkta son sırada

2014 yılı Sağlık Raporuna göre doğurganlık oranında ilk sırada olan Türkiye, sağlık harcamalarının gayri safi milli hasılaya oranında son sırada yer aldı.

Merkezi Paris'te bulunan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) yayımladığı 2014 yılı Sağlık Raporu'na göre, üye ülkelerde doğurganlık oranında ilk sırada bulunan Türkiye, sağlık harcamalarını gayri safi milli hasılaya oranında son sırada yer aldı.

OECD raporuna göre, Türkiye'de 2012 yılı rakamlarına göre kadın başına 2,1 çocuk düşüyor. Türkiye'yi bu sıralamada, kadın başına 2,04

çocuk ile İzlanda, 2,02 çocuk ile İrlanda ve 2 çocuk ile Fransa izledi. Doğurganlık oranlarında 1,28 çocuk ile Portekiz son sırada yer aldı.

Rapor, mali krizle birlikte sağlık harcamalarının AB üyesi ülkelerde 2009 ve 2012 yılları arasında ortalama yüzde 0,6 düşüş gösterdiğini ortaya koydu.

2000 ile 2009 yılları arasında ise sağlık harcamaları AB ülkelerinde ortalama yüzde 4,7 artış göstermişti.

AB'de mali krizin en şiddetli yaşandığı Yunanistan'da 2012 yılında sağlık harcamaları, 2011 yılına göre yüzde 11,7 düştü. Estonya ise 2011 yılına oranla 2012'de sağlık harcamaları yüzde 5,4 artışla en yüksek oranı yakaladı. AB genelinde ise söz konusu yıllar itibarıyla yüzde 0,3 gerileme kaydedildi.

OECD rakamlarına göre, 2012'de 2011'e göre Türkiye'nin sağlık harcamalarında yüzde 2,8 artış sağlandı.

Verilere göre AB ülkelerinde, sağlık harcamalarının, gayri safi milli hasılaya oranı 2012'de yüzde 8,7 oldu. Bu oran bir önceki yıl da aynı düzeydeydi.

Sağlık harcamalarının gayri safi milli hasılaya oranında yüzde 11,8 ile Hollanda ilk sırada gelirken, 11,6 ile Fransa ikinci sırada, yüzde 11,4 ile İsviçre üçüncü sırada yer aldı.

Türkiye'nin sağlık harcamalarının gayri safi milli hasılaya oranı yüzde 5,4 olurken, Türkiye bu oran ile son sırada yer aldı. Türkiye'yi yüzde 5,6, ile Romanya, yüzde 5,7 ile Letonya izledi.

Türkiye'de sağlık harcamalarının gayri safi milli hasılaya oranı 2011'de yüzde 5,3, 2010 yılında 5,6 düzeyindeydi.

OECD verilerine göre, 2012 rakamlarına göre AB ülkelerinde bin kişiye ortalama 3,4 doktor düşüyor. 2000 yılında ise bu rakam 2,9 idi. OECD verilerine göre, hastaneye kabul sonrası ölüm sebeplerinin başında yüzde 40 ile kalp krizi geliyor.

Rapora göre, AB'de ortalama

yaşam süresi 79,2 olarak belirlenirken, bu süre kadınlarda 82,1, erkeklerde ise 76,1 düzeyinde. 1990-2012 yılları arasında ortalama yaşam süresinin 5,1 yıl arttığı kaydedilen raporda, kadınlarda 85,5 yıl ortalama yaşam süresi ile İspanya ilk sırada yer alırken, İsveç, 79,9 yıl ile erkeklerde ortalama yaşam süresinde lider.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) üye ülkelerin çoğunda son 30 yılın en yüksek gelir dağılımı eşitsizliği yaşandığı bildirildi.

OECD raporunda üye ülkelerde gelir dağılımı eşitsizliğini son yıllarda önemli ölçüde arttığı vurgulanırken, üye ülkeler arasında zengin ve fakir arasındaki uçurumun giderek arttığı, üye ülkelerin çoğunda son 30 yılın en yüksek gelir dağılımı eşitsizliğinin yaşandığı kaydedildi.

Üye ülkelerde zenginlerin toplam nüfus içindeki payının yüzde 10 olduğuna dikkat çekilen raporda, zenginlerin, yoksullardan ortalama 9,5 misli daha fazla kazandığı ifade edildi.

Raporun sonuç bölümünde, gelir dağılımı eşitsizliğinin ekonomik büyüme üzerinde kaçınılmaz olarak olumsuz etki yaptığı, gelir dağılımı eşitsizliğiyle mücadelenin toplumları daha adil ve ekonomilerini daha güçlü hale getirdiği uyarısı yapıldı.

OECD'nin gelir dağılımı eşitsizliği hesaplamalarında kullandığı Gini parametrelerine göre 2012 yılı için gelir dağılımı eşitsizliğinin en fazla olduğu 21 ülke içinde Meksika ilk sırada gösterildi. Listede Türkiye ikinci, ABD üçüncü sırada yer aldı.

Gelir dağılımı eşitsizliğinin en az olduğu ülkeler arasında Norveç birinci sırayı alırken, bu ülkeyi Danimarka ve Çek Cumhuriyeti takip etti.

Raporda, bununla birlikte 1985-2012 arasında gelir dağılımı eşitsizliğini çok az da olsa düşürmeyi başaran ülkeler Türkiye ve Yunanistan olarak gösterildi. Aynı süre içinde gelir dağılımı eşitsizliğinin en fazla arttığı ülkeler de İsrail, Yeni Zelanda, ABD, İsveç ve Finlandiya oldu.

Dünyada enerji talebi 2040'da yüzde 35 artacak

Dünyada enerji talebinin 2040'da yüzde 35 artacağı, petrolün en çok tüketilen enerji kaynağı olmaya devam edeceği ve doğalgazın daha yaygın kullanılacağı bildirildi.

ABD'li enerji şirketi ExxonMobilin hazırladığı "2015 Enerji Görünümü: 2040'a Bakış" raporunda, gelişmekte olan ekonomilerin giderek büyümesi ve dünya nüfusunun 2 milyar aratacak olmasının enerji talebindeki artışın en önemli nedenleri olarak gösterildi.

Petrol talebinin 2040'da yüzde 30 artarak dünya enerji talebinin dörtte üçünü oluştur-

acağı belirtilen raporda, Kuzey Amerika ülkelerinin 2020'de petrol ihracatında Rusya ve Hazar bölgesini geçeceği ifade edildi.

Asya-Pasifik bölgesinin petrol ithalatının 2040'da yüzde 80 artacağına yer verilen raporda, bölgenin doğalgaz ithalatının da yüzde 170 oranında yükseleceği ve dünyanın en büyük doğalgaz ithalatçısı olacağı vurgulandı.

Doğalgazın düşük emisyon

nedeniyle en hızlı büyüyen yakıt türü olacağı öngörülen raporda, 2040'da geleneksel olmayan doğalgaz üretiminin dörde katlanacağı, sıvılaştırılmış doğalgaz ticaretinin de üç kat artacağına dikkat çekildi.

Raporda, doğalgaz kullanımının 2040'da kömürü geçeceği, Çin ve Asya-Pasifik'teki büyüme nedeniyle nükleer enerjinin de yüzde 75 yaygınlaşacağı, rüzgar ve güneş

gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının 2040'da dünyanın enerji talebinin yüzde 15'ini oluşturacağı da kaydedildi.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC), 2015'te petrol arzı artacak, talep düşecek öngörüsünde bulundu.

2015 yılında OPEC dışındaki ülkelerde beklenen petrol üretimi günlük 55,13 milyon varil, arzı ise bu yıla göre günlük 1,36 milyon artışla 57,31 milyon varil olacak. OPEC 2015'te günlük 6,03 milyon varil sıvılaştırılmış doğalgaz ve ankonvansiyonel petrol kaynaklarını 2014'e göre günlük 20 bin varil artıracak.

OPEC, 2015 için küresel petrol talebi tahminini günlük 92,38 milyon varilden 92,26 milyon varile çekti. OECD üyesi Avrupa, Asya Pasifik

ve Latin Amerika'da talep düşürüldü. Küresel petrol talebine günlük 45,64 milyon varille en çok katkı OECD üyesi ülkelerden olacak.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ülkelerinin petrol gelirlerinin 2015'te yüzde 46 azalması bekleniyor.

ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), "Kısa Dönem Enerji Görünümü Aralık" raporunda üye ülkelerin net petrol ihracat gelirlerinin 2014'te, 2013'e göre yüzde 14 düştüğünü, 2015'te yüzde 46 azalacağını öngördü.

Raporda, OPEC'in petrol ihracatından 2014'te 700 milyar dolar gelir elde ettiği tahmin edilirken, bu gelirin 2015'te 446 milyar dolara gerileyebileceğini belirtildi.

EIA ayrıca, 2015'te fiyatın varil başına 68 dolar olacağını tahmininde bulundu. Uzun dönemli düşük petrol fiyatlarının en çok Venezuela, Irak ve Ekvator gibi petrol bağımlısı ülkeleri etkileyeceği de kaydedildi.

OPEC, 27 Kasım'da Viyana'da yaptığı toplantıda, düşen fiyatlara rağmen üretimde kısıtlamaya gitmeme kararı alarak 2015'in ilk yarısında üretim kotasını günlük 30 milyon varilde tutacağını açıklamıştı.

Kararın ardından, hazirandan bu yana yüzde 50'ye yakın değer kaybeden brent petrolün varil fiyatı, 60 dolar seviyesinin altına inerek Temmuz 2009'dan bu yana en düşük seviyesi olan 58,50 dolara kadar gerilemişti.

Dünya Ekonomisi

Fed faiz artırımında "sabırlı" olacak

ABD Merkez Bankasından, faiz artırımını konusunda "sabırlı" olunacağı, bunun daha önce kullanılan "kayda değer süre" ifadesiyle uyumlu olduğu açıklandı.

ABD Merkez Bankasından (Fed) faiz artırımını konusunda "sabırlı" olunacağını ve bunun daha önce kullanılan "kayda değer süre" ifadesiyle uyumlu olduğu bildirildi.

Fed'in para politikalarını belirleyen Federal Açık Piyasa Komitesinin (FOMC) aralık ayı toplantısında, Fed'in politika faiz oranını artırmak konusunda sabırlı olacağı ve bunun daha önce kullanılan "kayda değer" ifadesiyle uyum gösterdiği belirtildi.

ABD ekonomisinin eylül ayında gerçekleştirilen son

FOMC toplantısından bu yana gelişme kaydettiği ifade edilen bildiriye, işgücü piyasasının da güçlü istihdam artışı ve düşen işsizlik oranıyla iyileştiği vurgulandı. Bildiride, ayrıca hanehalkı harcamalarında ılımlı artış gözleendiği ortaya koyulurken, konut sektöründeki toparlanmanın zayıf şekilde sürdüğü kaydedildi.

Öte yandan, enflasyonun gerileyen enerji fiyatlarıyla Fed'in yüzde 2 hedefinin altında seyretmeye devam ettiği ifade edilirken, uzun vadeli enflasyon beklentilerinin

istikrarlı bir seyir izlediğine işaret edildi.

Fed Başkanı Yellen: "Tahvil alım programının ekimde sona ermiş olmasıyla birlikte ilk faiz artırımının zamanlamasına ilişkin yönlendirmede geçmişte kalan bir olayın referans gösterilmesinin yararının azaldığı görüldü. Bunun yerine, söylemimizi faiz artırımının ekonomik şartlara uygun olarak gerçekleşeceğini daha iyi yansıtacak şekilde değiştirdik"

- "Şu anki görünüm dikkate alındığında, Komite bu konuda (faiz artırımını) sabırlı olun-

masına karar verdi. Komite, normalleşme sürecinin önümüzdeki en az iki toplantıdan önce başlamasının mümkün olmadığını düşünüyor"

ABD Merkez Bankası Başkanı Janet Yellen, faiz artırımına yönelik sözel yönlendirilmede yapılan değişikliğin Fed'in politikalarında önemli bir değişikliğe işaret etmediğini belirtirken, parasal normalleşmenin gelecek dönemdeki "en az iki toplantıdan önce başlamayacağını" söyledi.

Faiz artırımına yönelik kararın tamamıyla ekonomik verilere bağlı olacağını altını çizen Yellen, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Eğer gelen veriler, ekonominin Fed'in tam istihdam ve enflasyon hedeflerine Komite'nin beklediğinden daha hızlı yaklaştığı görülürse federal fon faiz oranı artışı beklenenden daha önce gerçekleşebilir. Tam tersi, eğer ekonomideki iyileşme beklenenden yavaş olursa, federal fon faizindeki artırım daha geç olur."

Yellen, ülkedeki istihdamın sağlıklı bir şekilde arttığına dikkati çekerken, Fed tarafından uygulanan destekleyici para politikasının bunda önemli rol oynadığını savun-

du. Fed'in yüzde 2 hedefinin altında seyretmeye devam eden enflasyonun ise uzun vadede bu hedefe yaklaşacağı öngörüsünde bulunan Yellen, "Tam istihdam ve yüzde 2 enflasyon hedeflerine doğru kaydedilen ilerleme devam ederken, destekleyici para politikasını hafifletmek belli bir noktada uygun olacak." diye konuştu.

Yellen, faiz oranının 2016 sonlarına doğru yüzde 2,5'e ulaşmasının beklediğini bildirirken, işsizlik ve enflasyonun bu dönemde Fed'in hedeflerinin biraz altında seyredebileceğinin altını çizdi. Olumsuz faktörlerin ekonominin düzelmeye devam etmesiyle birlikte etkisini yitireceğini belirten Yellen, politika faizinin 2017 sonlarında uzun vadeli normal seviyesi olan yüzde 3,75'e yaklaşmasının beklediğini dile getirdi.

ABD Merkez Bankası (Fed), ülke ekonomisinin artan sanayi üretimi ve tüketici harcamalarıyla büyümeyi sürdürdüğünü açıkladı.

Fed'in iş dünyasının nabzını tuttuğu araştırması "Bej Kitap"ın aralık sayısı yayımlandı. Fed'in 12 şubesinin görev alanlarına ilişkin değerlendirmelerinin bulunduğu araş-

tırma raporu, ekonominin ülke genelinde büyüme gösterdiğini ortaya koydu. Raporunda, istihdam artışının tüm bölgelere yayıldığı ifade edilirken, ekonominin geleceğine yönelik beklentilerin de olumlu olduğu vurgulandı.

Bej Kitap'ta, tüketici harcamaları ve sanayi üretiminin birçok bölgede arttığına işaret edilirken, otomobil ve havacılığın sanayi sektörünün güç kaynağı olmaya devam ettiği kaydedildi. Bununla birlikte, bundan önceki aylarda karışık bir seyir izleyen inşaat ve konut sektörünün ekim ve kasım aylarında büyüme gösterdiğine dikkati çeken rapor, büyüme hızının bölgeden bölgeye değiştiğinin altı çizdi.

Fed'in raporuna göre, ülkedeki işçi ücretleri ve fiyat enflasyonu söz konusu dönemde düşük seyretmeye devam ederken, tarım sektörü karışık bir seyir izledi. Raporunda, ayrıca enerji ve maden sektörlerine ilişkin üretiminin net olarak artmasına karşın düşük petrol fiyatlarının Atlanta ve Dallas bölgelerindeki petrol piyasalarında "endişeye neden olduğu" yorumuna yer verildi.

Raporunda yer alan başka bir analiz ise bankalar tarafından

verilen krediler ve ticari harcamaların ekim ve kasım döneminde artış göstermesiydi.

Birleşmiş Milletler (BM), gelecek yıl dünya genelinde yüzde 3.1, 2016 yılında ise yüzde 3.3 ekonomik büyüme tahmin ediyor. BM Dünya Ekonomik Durumu ve Beklentiler 2015 (WESP) raporunun önemli rakamları New York'ta düzenlenen basın toplantısında açıklandı.

Raporda küresel ekonomik krizin etkilerinin görülmeye devam edildiği 2014'ün yüzde 2.6 büyüme ile tamamlanmasının beklendiği belirtilerek, bu yıl ekonomik büyümenin orta seviyede ve bölgeler arasında orantısız bir şekilde gerçekleştiği vurgulandı.

ABD'nin bu yılı yüzde 2'nin üzerinde büyüme ile tamamlayacağı, gelecek yıl yüzde 2.8, 2016'da da ise 3.1 ekonomik büyüme beklendiği kaydedilen raporda, güçlü dolar kurunun diğer pazarlarda önemli etkisinin olacağı belirtildi.

Raporda Avrupa ve özellikle de avro bölgesinin halen riskli ve istikrarsız olduğu, gelecek yıl sadece Batı Avrupa ülkelerinde küçük bir büyüme beklendiği ifade edilerek, Avrupa genelinde gele-

cek yıl 1.7, 2016'da ise yüzde 2 büyüme öngörüldüğü belirtildi.

Raporda Çin'in sırasıyla 7.0 ve 6.8, Hindistan'ın 5.9 ve 6.3 büyümesinin beklendiği açıklanırken Ukrayna ile kriz yaşayan Rusya'nın 0.2 ve 1.2 gibi çok küçük büyüme gerçekleştirmesinin beklendiği kaydedildi.

Gelişmekte olan bölgelerde ise gelişmiş ülkelere göre daha fazla büyüme oranı beklendiği vurgulanan raporda, Afrika'da gelecek yıl 4.6, 2016'da 4.9, Doğu Asya'da 2015'te 6.1, 2016'da ise yüzde 6.0 büyüme öngörülüyor.

BM Ekonomik ve Sosyal İşler Bölümü Gelişme ve Politika Analiz Birimi Direktörü Pingfan Hong, basın toplantısında yaptığı açıklamada küresel ekonomideki bir çok risk ve belirsizliklerin, ekonominin rayına girmesini engelleyebileceğini söyledi.

Gelişmekte olan ve geçiş dönemindeki bir çok ekonominin küresel finansal gelişmelere ve bölgesel çatışmalara karşı çok hassas olduğunu vurgulayan Hong, Brezilya, Endonezya, Güney Afrika ve Türkiye'nin yüksek cari işlem açığının endişe kaynağı olduğunu dile getirdi.

Petrol fiyatlarındaki değişkenliğin de ihracatçı ve ithalatçı ülkeler için risk taşıdığını anlatan Hong, Ukrayna, Suriye, Libya ve Irak gibi ülkelerde yaşanan krizlerin de buldukları bölgeler için risk nedeni olduğunu söyledi.

Almanya'nın federasyon, eyaletler ve belediyelerin tüm temel ve ilave bütçeleri de dahil olmak üzere toplam kamu borcu, 2014 yılı 3. çeyrek sonunda 2 trilyon 44 milyar 177 milyon avro oldu.

Almanya Federal İstatistik Ofisi'nin (Destatis) verilerine göre, Almanya'nın 2014 yılı 3. çeyrek sonunda federasyon, eyaletler ve belediyelerin tüm temel ve ilave bütçeleri de dahil olmak üzere kamu borcu 2 trilyon 44 milyar 177 milyar avro oldu. Yılın 2. çeyreğine kıyasla ülkenin toplam kamu borcu 53 milyon avro artış kaydetti.

Federal borç 30 Eylül 2014'te önceki çeyreğe oranla yüzde 0,3 gerileyerek 1 trilyon 282,5 milyar avro oldu. Eyaletlerin borcu ise söz konusu dönemde 2. çeyreğe kıyasla yüzde 0,6 artarak 622,5 milyar avroya ulaştı.

Belediyelerin borcu ise yüzde 0,3'lük artışla 139,2 milyar avro olarak belirlendi.

YILLIK

Yİ-ÜFE: 6,36, TÜFE: 8,17

Aralık ayında Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,76 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre 6,36, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,36 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 10,25 artış gerçekleşti. Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde 1,55 düşüş, imalat sanayi sektöründe yüzde 0,52 düşüş, elektrik ve gaz sektöründe yüzde 2,92 düşüş ve su sektöründe yüzde 0,17 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre aylık en yüksek artış dayanıklı tüketim mallarında ve en yüksek yıllık artış dayanıksız tüketim mallarında gerçekleşti.

Aralık ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,44 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 8,17, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,17 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,85 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış 0,79 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda, düşüş ise 3,71 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 13,98 ile lokanta ve oteller grubunda gerçekleşti. Endeksteki 432 maddeden; 60 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 233 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 139 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Yİ-ÜFE	ARALIK 2014 (2003=100)	ARALIK 2013 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,76	1,11
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	6,36	6,97
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,36	6,97
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	10,25	4,48

TÜFE	ARALIK 2014 (2003=100)	ARALIK 2013 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,44	0,46
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	8,17	7,40
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,17	7,40
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	8,85	7,49

		2014											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Yİ-ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	-0,97	-0,76
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	10,72	4,75	5,52	5,61	5,06	5,12	5,89	6,33	7,24	8,22	7,18	6,36
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,98	0,43	1,13	1,34	0,40	0,31	0,45	0,09	0,14	1,90	0,18	-0,44
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	7,53	2,41	3,57	4,96	5,38	5,70	6,18	6,28	6,43	8,45	8,65	8,17

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Kasım (Milyon TL)			2014 Yılı Bütçe Hedefi
	2013	2014	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	345.589	372.412	7.76	392.968
Vergi Gelirleri	299.378	321.661	7.44	348.353
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	86.179	98.463	14.2	101.862
Gelir Vergisi	57.814	66.936	15.7	70.768
Gelir Vergisi Tevkifatı	52.973	62.042	17.1	65.316
Kurumlar Vergisi	28.365	31.527	11.1	31.095
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	26.154	30.996	18.5	29.843
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	7.440	7.846	5.45	9.027
Motorlu Taşıtlar Vergisi	7.147	7.480	4.65	8.627
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	123.997	129.473	4.41	141.534
Dahilde Alınan KDV	35.644	35.433	-0.59	5.110
Özel Tüketim Vergisi	77.867	82.202	5.56	89.391
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	5.676	6.890	21.3	7.130
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	61.518	63.904	3.87	70.512
İthalde Alınan KDV	56.520	57.898	2.43	64.819
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.853	15.115	17.5	8.140
Harcamalar	358.224	398.237	11.1	436.433

Mevzuat Değişiklikleri

- 06.12.2014**
- Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planlarına İlişkin Genel Tebliğ (Sayı: 2006-1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2007/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2007/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Taşınır Kod Listesi Genel Tebliği (Sayı: 2007/1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 2)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 2)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Döner Sermayeli İşletmeler Genel Tebliği (Döner Sermayeli İşletmeler Detaylı Hesap Planı) (Sıra No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Genel Yönetim Mal İstatistikleri Genel Tebliği (Sıra No: 5)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Aylıkların Banka Aracılığıyla Ödenmesi Hakkında Genel Tebliğ (Sıra No: 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı: 2013/1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2014/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı: 2014/1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 38) Muhasebe Yetkililerince Yapılacak Yetki Devri
- 10.12.2014**
- Güvence Denetimi Standardı 3420 (GDS 3420) Bir İzahnamede Yer Alan Proforma Finansal Bilgilerin Derlenmesine İlişkin Raporlama Yapmak Üzere Üstlenilen Güvence Denetimleri Hakkında Tebliğ Türkiye Denetim Standartları Tebliği No: 42
- 11.12.2014**
- Bazı Alacakların 6552 Sayılı Kanun Kapsamında Yeniden Yapılandırılmasına Dair Genel Tebliğ (Seri No: 2)
- 18.12.2014**
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
  - İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 23.12.2014**
- 2014/7076 Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar
  - 014/7052 Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
  - Katılım Bankalarının Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

- 30.12.2014**
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 2)
  - Özel İletişim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 11)
  - Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 45)
  - Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 46)
  - Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 46)
  - Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 58)
  - Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 65)
  - Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 73)
  - Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 74)
  - Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 287)
  - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 442)
  - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 433)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 443)
  - 2872 Sayılı Çevre Kanununun 20 nci Maddesinin (k) Bendi Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2015/1)
  - Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 29/12/2014 Tarihli ve 75935942-050.01.04 – [01/41] Sayılı Kararı
  - Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 29/12/2014 Tarihli ve 75935942-050.01.04 – [01/42] Sayılı Kararı
- 31.12.2014**
- Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı
  - Kamu İç Denetim Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
  - Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 367)
  - Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 40) Değerli Kağıtlar
  - 2015 Yılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Asgari Ücret Tarifesi
- 31.12.2014**
- (4. Mükerrer) İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ (İhracat: 2005/2)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/10)
  - Hariçte İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2007/5)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/11)
  - Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Transit İşlemleri) (Seri No: 8)
  - Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 39) Taşınır Mal Kapsamındaki Tesisler ve Detay Kodları
  - 2015 Yılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife
  - Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-52.3.a)
  - Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.4)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-52.4.a)
  - Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği (III-55.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-55.1.b)

Vergi Takvimi

- 12.01.2015**
- 16-31 Aralık 2014 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
  - 16-31 Aralık 2014 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.01.2015**
- Aralık 2014 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.01.2015**
- Aralık 2014 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.01.2015**
- Aralık 2014 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
  - Ekim-Kasım-Aralık 2014 Dönemine Ait Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı (GVK 98. Maddesinin 3. Fıkrasına Göre Üçer Aylık Beyanname Verme Hakkından Yararlananlar İçin)
  - Ekim-Kasım-Aralık 2014 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Madde Kapsamında Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
  - Aralık 2014 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 26.01.2015**
- Aralık 2014 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim-Kasım-Aralık 2014 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 1-15 Ocak 2015 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
  - Ekim-Kasım-Aralık 2014 Dönemine Ait Tevkifatların Ödemesi (GVK 98. Maddesinin 3. Fıkrasına Göre Üçer Aylık Beyanname Verme Hakkından Yararlananlar İçin)
  - Ekim-Kasım-Aralık 2014 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Madde Kapsamında Yapılan Tevkifatların Ödemesi
  - Aralık 2014 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
  - 1-15 Ocak 2015 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 02.02.2015**
- 2015 Yılı Motorlu Taşıtlar Vergisi 1.Taksit Ödemesi
  - Yıllık Harçların Ödemesi
  - 2014 Yılında Kullanılan Defterlerin 2015 yılında da Kullanılmak İstenmesi Halinde Yasal Defterlere İlişkin Ara Tasdik
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
  - Aralık 2014 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 6552 Sayılı Kanununun 73. Maddesi Hükmü Uyarınca Ödenmesi Gereken 1. Taksit Ödemesi

Aralık 2014 Kronoloji

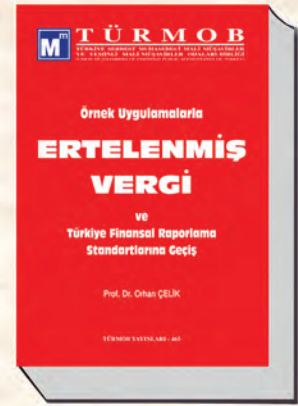
- 01 Aralık** Rusya Devlet Başkanı Putin Cumhurbaşkanı Erdoğan'la görüşti. Türkiye'ye verilecek doğalgaz 3 milyar metreküp artırıldı, fiyatı yüzde 6 düşürüldü. Nükleer santralin ÇED raporu onaylandı.
- 02 Aralık** 31 Aralık 2014'de 27 yaşını doldurmuş olanlar, 18 bin lira ödeyerek askerlik yapmadan tezkere alacaklar. Düzenlemeden yaklaşık 700 bin kişi yararlancak.
- 03 Aralık** Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2014 Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre Türkiye yolsuzluk konusunda 50 puandan 45 puana düşerken tam 11 puan geriledi.
- 04 Aralık** Milli Eğitim Şurası'nda zorunlu Osmanlı Türkçesi dersi verilmesi kararı çıktı.
- 05 Aralık** Reza Zarrab'ın Zafer Çağlayan'a getirttiği 700 bin liralık saatin gümrük cezasını da yine Zarrab'ın adamının ödediği ortaya çıktı.
- 06 Aralık** Ömer Tuğrul İnançer'in Meclis personeline eğitim konferansında "Bu memlekette köpekleştirme yapılmıştır" demesi infial yarattı.
- 07 Aralık** UNICEF Türkiye'de şiddet gören kadınların yüzde 37'sinin 18 yaşın altında olduğunu bir raporla açıkladı.
- 08 Aralık** Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde açılan ateş sonucu 3 asker şehit oldu.
- 09 Aralık** Antalya'da 12 saat süren sağnak yağmur ve fırtına yaşamın durmasına neden oldu. Okullar tatil edildi, çok sayıda iş ve evi su bastı
- 10 Aralık** TÜİK yılın üçüncü çeyreğinde büyümenin yüzde 1.7 olduğunu açıkladı.
- 11 Aralık** Ham petrolün varil fiyatı üretimde kesinti olmayacak açıklamalarının ardından 59 dolara geriledi.
- 12 Aralık** Cumhurbaşkanı Erdoğan, paralel yapının faili meçhul cinayetlere bulaştığını söyledi.
- 13 Aralık** Diyanet İşleri Başkanlığı, Mercedes marka makam aracı alındığı iddialarını doğruladı. Maram aracının bütçeden karşılandığı açıklandı.
- 14 Aralık** Cemaate yönelik soruşturmada Zaman Gazetesi Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı dahil 31 kişi gözaltına alındı.
- 15 Aralık** Yüzde 10.7'ye fırlayan işsizlik oranı son 4 yılın zirvesine çıktı. İşsiz sayısı 3 milyon 97 bine çıktı.
- 16 Aralık** Taliban'ın Pakistan kolu Tebrik-i Taliban Pakistan'da okul basarak 141 çocuğu öldürdü.
- 17 Aralık** Konya - İstanbul arasını 4 saat 15 dakikaya indiren hızlı tren hizmete başladı.
- 18 Aralık** 17 Aralık soruşturmasında takipsizlik kararının kesinleşmesiyle Barış Güler ile Süleyman Aslan'ın el konulan paralarının faiziyle iadesine karar verildi.
- 19 Aralık** 14 Aralık operasyonunda gözaltına alınan 12 kişiden 4'ü tutuklanırken, Fetullah Gülen için yakalama kararı çıkarıldı.
- 20 Aralık** Ankara'da Laik eğitim ve emeğe saygı yürüyüşü yapmak isteyen 400 kadar öğretmene polis biber gazı ve tazyikli suyla müdahale etti.
- 21 Aralık** ABD'de siyahilere yönelik polis infazlarının ardından çeşitli kentlerde 3 polis öldürüldü.
- 22 Aralık** Meclis Soruşturma Komisyonu 3 eski bakanın malvarlığı raporuna verdikleri cevabın incelenerek yeniden bilirkişi raporu hazırlanması amacıyla kararını erteledi.
- 23 Aralık** 17 Aralık 2013'te Reza Zarrab'la birlikte tutuklanan sağ kolu Abdullah Happani, el konulan paralarını teslim aldı. Happani para ve altını bavulla taşıdı.
- 24 Aralık** Konya'da Kabilay'ı anma töreninde yaptığı konuşmada Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği gerekçesiyle 16 yaşındaki lise öğrencisi gözaltına alınarak tutuklandı.
- 25 Aralık** Ulaştırma Bakanı Elvan, mahkeme kararı olmadan, milli güvenliği ve kamu düzenini ilgilendiren konularda internete erişimi engelleme yetkisi veren düzenleme üzerinde çalıştıklarını açıkladı.
- 26 Aralık** Termik santral için 6 bin 666 zeytin ağacının kesildiği Yırca ile ilgili Danıştay acele kamulaştırma kararını esastan iptal etti.
- 27 Aralık** Cizre'de karşıt görüşlü gruplar arasında yaşanan silahlı çatışmada 3 kişi hayatını kaybetti.
- 28 Aralık** Malezya Hava Yollarına ait bir uçak 239 yolcusu ile kayboldu. İçinde 53 Türk'te bulunan Yunanistan bandıralı feribatta yangın çıktı. Yolcular denizin ortasında mahsur kaldı.
- 29 Aralık** Yunanistan'ın Patra Limanından ayrıldıktan sonra yanan feribatta mahsur kalan 422 yolcu ve 52 mürettebattan 190 kişi kurtarıldı.
- 30 Aralık** Adriyatikte yangın çıkan feribatta mahsur kalanlar 25 saat süren kurtarma çalışmaları sonucu helikopterlerle kurtarıldı. Yangında 8 kişi öldü, 38 kişi ise kayboldu.
- 31 Aralık** Eski özel yetkili savcı Zekeriya Öz ile 17-25 Aralık soruşturmalarının 3 savcısı açığa alındı.

40 TL

30 TL

50 TL

25 TL

30 TL

30 TL

40 TL

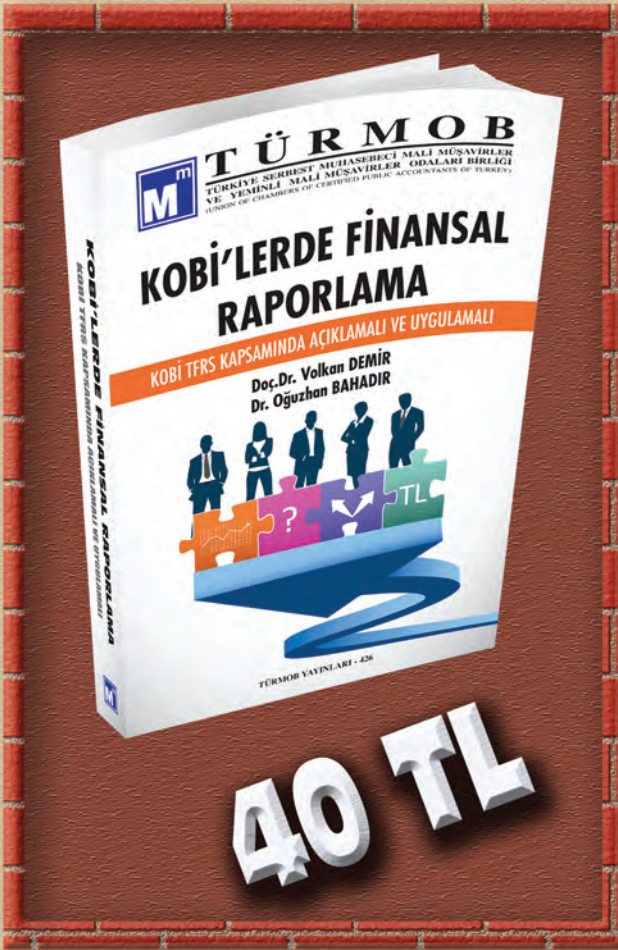

30 TL

50 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenc Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52